

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ
«**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ**»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapistoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ.

Έτος 8^ο Τεύχος 338

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

Ενθυμούμαστε σήμερα το γεγονός της ψηλαφήσεως του Θωμά, όχι μόνο γιατί αποτελεί συνέχεια των γεγονότων που ακολούθησαν το Πάθος και την Ανάσταση του Κυρίου μας, αλλά κυρίως επειδή μας δίνει μια άμεση μαρτυρία για την αλήθεια της Αναστάσεως του Χριστού. Δεν είναι εύκολο να πιστέψει κανείς ότι πράγματι ο Χριστός αναστήθηκε, και πολύ περισσότερο όταν η χριστιανική πίστη έχει θεμελιωθεί στην Ανάσταση του Κυρίου. “Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν”, θα μας πει ο Απόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. 15, 44). Πράγματι, αν ο Χριστός δεν αναστήθηκε, τότε όλα είναι μάταια, τότε δεν υπάρχει καμία ελπίδα για τον άνθρωπο, καμία προοπτική πνευματικής ανάκαμψης και ζωής. Αυτός είναι και ο λόγος που από την πρώτη στιγμή οι γραμματεῖς και οι φαρισαῖοι προσπάθησαν να διαδώσουν ότι ο Χριστός δεν αναστήθηκε, αλλά οι μαθητές Του έκλεψαν το νεκρό Του σώμα. Αλλά και διάφοροι μεταγενέστεροι αρνητές, επιχείρησαν να αποδώσουν την πίστη των Αποστόλων σε ένα είδος ομαδικής παραίσθησης. Για τις φήμες των φαρισαίων απόδειξη ότι ήταν ψευδείς αποτελεί η κουστωδία, η στρατιωτική φρουρά που οι ίδιοι οι γραμματεῖς απαίτησαν, ώστε να αποτραπεί η κλοπή του σώματος του Χριστού. Για τις σύγχρονες θεωρίες, ότι δηλαδή οι μαθητές είχαν παραισθήσεις, απόδειξη περί του αντιθέτου αποτελεί η ψηλάφηση του Θωμά. Γι αυτό και οι υμνογράφοι της Εκκλησίας αποκαλούν “καλή” την απιστία του Θωμά, επειδή από τη μία μεριά αποτελούσε έκφραση της επιθυμίας του μαθητή να δει και ο ίδιος τον αναστημένο Κύριο, όπως οι υπόλοιποι μαθητές. Και από την άλλη, επειδή στο πρόσωπο του Θωμά γινόμαστε κι εμείς διαχρονικά μάρτυρες της Αναστάσεως. Εμείς δεν μπορούμε να ψηλαφήσουμε τον Χριστό, μιας που ζούμε τόσο μακριά από την εποχή εκείνη. Το έπραξε όμως για χάρη μας και στη θέση μας ο “άπιστος” μαθητής, ώστε να διαλυθεί κάθε αμφιβολία μέσα μας και να εδραιωθεί η πίστη στην Ανάσταση του Κυρίου. “Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες”, θα αποκριθεί ο Χριστός στον Θωμά, αναφερόμενος σε όλους εκείνους που αρκούνται στη διήγηση του Ευαγγελίου για να πιστέψουν. Δεν εννοεί εδώ ο Χριστός να μην ερευνούμε και να μην εξετάζουμε την αλήθεια, αλλά μακαρίζει αυτούς που κάνουν την

προσωπική τους υπέρβαση και εξετάζουν με την καρδιά τους τις αλήθειες του Ευαγγελίου. Μακαρίζει την πίστη, η οποία υπερβαίνει την ανάγκη των αποδείξεων. Άλλωστε, αν υπήρχαν αποδείξεις για όλα, τότε δεν θα μιλούσαμε για πίστη, αλλά για αναγκαστική παραδοχή κάποιων πραγμάτων. Φρόντισε ωστόσο ο Κύριος, επειδή η Ανάστασή Του αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της πίστεώς μας, να μας προσφέρει και τις αποδείξεις, ώστε να έχουμε την βεβαιότητα και να μην απιστούμε. Υπό το πρίσμα αυτό, το γεγονός που εορτάζουμε και ενθυμούμαστε σήμερα, αυτό της ψηλαφήσεως του Θωμά, αποτελεί ευεργεσία για την Εκκλησία και για τον καθένα μας, διότι εξαφανίζει κάθε αμφιβολία και κάθε δισταγμό. Ας ακολουθήσουμε επομένως τον Θωμά, και ας δοξολογήσουμε τον Αναστάντα Κύριο. Ας Τον προσκυνήσουμε και ας αναφωνήσουμε κι εμείς, “ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου”. Ας έχουμε πίστη ακράδαντο και σταθερή, ὅτι ο σαρκωθείς Υἱός και Λόγος του Θεοῦ, που σταυρώθηκε για τις αμαρτίες μας και κατήλθε μέχρι τον Ἄδη, ὄντως αναστήθηκε την τρίτη ημέρα, παρέχοντας στον καθένα που πιστεύει σε Αυτόν ζωή και αφθαρσία και χαρά και Ανάσταση.

π. Χερουβείμ Βελέτζας

Απιστία και θεία συγκατάβαση (Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης)

α) Η θεία συγκατάβαση ως συνέχεια του μυστηρίου της θείας κένωσης δεν περιορίζεται στον Σταυρό και την ταφή. Συνεχίζεται και μετά την Ανάσταση. Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

Ο αναστάς Κύριος δεν ήλθε να επιβάλει βιαίως το χαρμόσυνο μήνυμα της Αναστάσεως στους ανθρώπους. Ούτε τους υποχρέωσε να το ασπασθούν απροϋπόθετα. Αποδέχεται και ως δοξασμένος Κύριος να γίνει αντικείμενο έρευνας. Αναγνωρίζει στον Θωμά τη λογική αδυναμία να πιστέψει και συγκαταβαίνει για μια ακόμη φορά στην ανθρώπινη αμφισβήτηση.

β) Ας δούμε όμως συνοπτικά το περιεχόμενο του σημερινού ευαγγελίου, ὅπως περιγράφεται από τον ευαγγελιστή Ιωάννη (Ιωάν. 20.19-29). Μετά τη σταύρωση και την ταφή του Ιησού οι μαθητές σκορπίστηκαν και φόβος κατέλαβε τις ψυχές τους. Ο διδάσκαλός τους είχε θανατωθεί με ατιμωτικό θάνατο. Και οι ίδιοι κινδύνευαν από τη μήνη των γραμματέων και Φαρισαίων. Συγχρόνως με δυσπιστία άκουγαν τις διαβεβαιώσεις των μυροφόρων γυναικών, ὅτι είδαν τον αναστημένο Κύριο.

γ) Κι ενώ οι μαθητές το εσπέρας της Κυριακής ήταν συναγμένοι στο υπερώο «διά τον φόβον των Ιουδαίων», και παρότι οι πόρτες ήταν κλειστές, παρουσιάστηκε ο Κύριος και τους λέγει: «Ἡ εἰρήνη να εἶναι μαζί σας». Ταυτόχρονα τους έδειξε τα χέρια και την πλευρά του. Οι μαθητές χάρηκαν που είδαν τον Κύριο. Στη συνέχεια φύσηξε στα πρόσωπά τους λέγοντας: «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, εἴν συγχωρήσετε τις αμαρτίες κάποιου του εἶναι συγχωρημένες· αν δεν τις συγχωρήσετε, θα μείνουν ασυγχώρητες». Ο Θωμάς δεν ήταν μαζί τους ὅταν ήλθε ο Ιησούς. Του είπαν οι ἄλλοι μαθητές: «Είδαμε

τον Κύριο». Εκείνος απαντά: «Εάν δεν δω στα χέρια του το σημάδι από τα καρφιά και δεν βάλω το δάκτυλό μου σε αυτά και δεν βάλω το χέρι μου στην πλευρά του, δεν θα πιστέψω».

δ) Ύστερα από οκτώ ημέρες ήταν πάλι οι μαθητές συναγμένοι στο σπίτι και ο Θωμάς μαζί τους. Έρχεται ο Χριστός, κι ενώ οι πόρτες ήταν κλειστές, στάθηκε στο μέσον και τους είπε: «Η ειρήνη να είναι μαζί σας». Έπειτα λέγει στον Θωμά: «Φέρε το δάκτυλό σου εδώ και κοίταξε τα χέρια μου και φέρε το χέρι σου και βάλε το στην πλευρά μου και μη γίνου άπιστος αλλά πιστός». Ο Θωμάς αποκρίθηκε: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου».

ε) Το πρώτο μέρος του ευαγγελίου, που αναφέρεται στην εμφάνιση στους μαθητές εκτός του Θωμά, αναγιγνώσκεται σε διάφορες γλώσσες στον εσπερινό της Αγάπης του Πάσχα. Όταν κάποιος ζει το μυστήριο της ορθοδόξου πίστεως και η καρδιά του γεύεται τη σταυροαναστάσιμη εμπειρία αισθάνεται την ανάγκη να την εκφράσει και προς τους έξω. Έτσι το φως της λαμπρής εκχέεται και σε άλλους λαούς, φυλές και γλώσσες. Τηρείται, έστω συμβολικά με τον τρόπο αυτό, η εντολή του Χριστού προς τους μαθητές να κηρύξουν την Ανάσταση «εις πάντα τα έθνη». Η βεβαιότητα για την αλήθεια καθιστά αναγκαία τη μαρτυρία της προς κάθε άνθρωπο καλής προαίρεσης. Στα λειτουργικά βιβλία περιλαμβάνεται το σημερινό ευαγγέλιο και στα τουρκικά και απαγγέλλονταν εμμελώς στα μέρη της Μ. Ασίας, όπου προφανώς έρχονταν και το άκουγαν Τούρκοι αλλά και κρυπτοχριστιανοί.

στ) Ο απόστολος Θωμάς αποτέλεσε στο διάβα των αιώνων το σύμβολο του «απίστου». Όμως, ο Θωμάς δεν ήταν άπιστος. Ήταν ειλικρινής αναζητητής της αλήθειας. Η αμφισβήτησή του ήταν γνήσια. Δεν είχε ιδεολογικό υπόβαθρο και αντιχριστιανικό πνεύμα. Γι' αυτό και ο Χριστός ανταποκρίνεται και διαλύει τις αμφιβολίες του. Φανερώνεται και δεν αρνείται να ψηλαφηθεί από τον «άπιστο» μαθητή του. Τα λειτουργικά κείμενα κάνουν λόγο για «καλή απιστία» του Θωμά, διότι αυτή γέννησε τη βέβαιη πίστη. Στο τέλος του ευαγγελίου φαίνεται ο Κύριος να επιτιμά τον Θωμά. «Επειδή με είδες, πίστεψες», του λέει. «Μακάριοι εκείνοι που δεν με είδαν και όμως πίστεψαν». Έτσι μακαρίζονται οι χριστιανοί όλων των αιώνων, που αποδέχονται και βιώνουν το κήρυγμα της Αναστάσεως.

ζ) Ίσως κάποιος αναρωτηθεί: Γιατί ο αναστημένος Χριστός επέλεξε να εμφανισθεί στους μαθητές, τον Θωμά και τις μυροφόρες και δεν παρουσιάσθηκε κατευθείαν στους σταυρωτές του, για να πιστέψουν και εκείνοι; Στο ερώτημα αυτό απαντά ο ιερός Χρυσόστομος: «Αν υπήρχε ελπίδα να τους ελκύσει στην πίστη, δεν θα αμελούσε να φανερωθεί σε όλους. Κι αυτό το απέδειξε η ανάσταση του Λαζάρου, που ήταν τέσσερις μέρες νεκρός και τον ανέστησε μπροστά στα μάτια όλων. Παρά ταύτα, όχι μόνο δεν ελκύσθηκαν στην πίστη, μα εξαγριώθηκαν εναντίον του Χριστού, ώστε ήθελαν να σκοτώσουν και αυτόν και τον Λάζαρο». Τέλος, το γεγονός ότι ο «άπιστος» μαθητής θυσίασε μαρτυρικά τη ζωή του, για να μεταφέρει το ελπιδοφόρο αναστάσιμο μήνυμα στα βάθη της Ανατολής, αποτελεί μια ακόμη μαρτυρία της Ανάστασης και δικαιώνει τη θεία συγκατάβαση.

Άγιοι Γεώργιος, Μανουήλ, Θεόδωρος, Γεώργιος και Μιχαήλ από τη Σαμοθράκη

Οι Άγιοι Νεομάρτυρες Μανουήλ, Θεόδωρος, Γεώργιος και ο νεότερος Γεώργιος κατάγονταν από την Σαμοθράκη, ο δε Μιχαήλ από την Κύπρο. Κατά την επανάσταση του 1821 μ.Χ. η νήσος Σαμοθράκη κατελήφθη από Αγαρηνούς, που ήλθαν από την Άβυδο και την Τένεδο και εφόνευσαν τους Χριστιανούς κατοίκους, τις δε γυναίκες και τα παιδιά διεμοίρασαν στην Ανατολή και στην Αίγυπτο. Τότε συνέλαβαν και τους τέσσερις μάρτυρες μαζί με τον Μιχαήλ, ο οποίος όμως φοβήθηκε και αλλαξοπίστησε, και τους επούλησαν

σε Τούρκους σε διάφορα μέρη. Απ' αυτούς ο Μανουήλ, πουλήθηκε στην Αίγυπτο, έμαθε την αραβική γλώσσα και επιδόθηκε στη μελέτη του Κορανίου.

Όταν η Ελλάδα ελευθερώθηκε, οι πέντε Νεομάρτυρες επέστρεψαν στη Σαμοθράκη και ακολούθησαν το χριστιανικό βίο. Εκείνη την περίοδο διορίστηκε στο υπουργήμα του Καδή της Μάκρης κάποιος σκληρός Απτουρραχμάν αφέντης λεγόμενος, απάνθρωπος και ζηλωτής της θρησκείας του Μωάμεθ. Αυτός, συνέλαβε τους Μάρτυρες, τους οποίους εφυλάκισε και βασάνισε. Παρά τις κολακείες και τα φρικώδη βασανιστήρια οι Μάρτυρες ομολογούσαν την πίστη τους στον Χριστό. Τότε ο καδής έγραψε στην Κωνσταντινούπολη προς τον αφέντη της Βασάφ, ο οποίος ήταν μυστικός γραμματέας του σουλτάνου Μαχμούτ, τα σχετικά με τους Μάρτυρες και ότι αρνήθηκαν τη θρησκεία του Μωάμεθ. Η απόφαση που ήλθε ήταν καταδικαστική.

Πρώτος εμαρτύρησε ο γέροντας Μιχαήλ που τον κατέκοψαν σε κομμάτια με τα ξίφη τους. Οι Άγιοι Θεόδωρος και Γεώργιος εκρεμάσθησαν και έτσι έλαβαν τον στέφανο της αθλήσεως. Τον δε πολυπαθή Μανουήλ τον έριξαν επάνω σε σιδερένια τσιγκέλια και εκαρφώθηκε σταυροειδώς. Έτσι έριξαν και τον μακάριο μικρό Γεώργιο, αλλά, ω του θαύματος! Τα καρφιά ελύγισαν και δεν καρφώθηκε κανένα στο σώμα του Αγίου. Μετά από αυτό τον έριξαν πάνω σε σιδερένια σουβλιά και τον επατούσαν για να καρφωθεί το σώμα του. Με αυτόν τον τρόπο ο Μάρτυς Μανουήλ σύντομα παρέδωσε την αγία του ψυχή στα χέρια του Θεού, ο δε Μάρτυς Γεώργιος έμεινε καρφωμένος είκοσι τέσσερις ώρες με οδύνη αφόρητη. Οι Αγαρηνοί, όταν είδαν ότι ακόμη μετά από τόσο διάστημα ζει, τον επυροβόλησαν στην κεφαλή κι έτσι ετελείωσε το βίο του κι αυτός ο αοίδιμος.

Οι Χριστιανοί, αφού έλαβαν την άδεια, ενταφίασαν τα λείψανα των Μαρτύρων στο τόπο του μαρτυρίου αυτών. Όλων τα μαρτύρια έγιναν στη Μάκρη της Αλεξανδρούπολης στις 6 Απριλίου 1835 μ.Χ.